

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

Факультет **ЗАТВЕРДЖУЮ**
соціології Заступник декана

«__» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ ГРОМАДСЬКОГО АКТИВІЗМУ

для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 – соціологія
освітній рівень бакалавр
освітня програма соціальні технології
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022/2023
Семестр 7
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: Лариса ФОСТЕР

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник(и):

Лариса ФОСТЕР, к.соц.н., доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

Олег МАЗУРИК

Протокол № 12 від «28» 06 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – формування у студентів фахового знання про предмет, структуру соціологічного дослідження технологій громадського активізму; введення студентів у коло емпіричних проблем, що розкривають технології мобілізаційної структури громадського суспільства.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* методологію соціологічного дослідження, понятійний апарат соціологічної теорії, специфіку соціологічного підходу до вивчення суспільства, соціальних проблем, політики та громадянського суспільства.

2. *Вміти* створювати презентації.

3. *Володіти елементарними навичками* групової роботи та публічної дискусії.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** навчальна дисципліна «Технології громадського активізму» відноситься до вибіркового блоку «Соціальні технології в політиці та масових комунікаціях» і спрямована на ознайомлення з проблемами сучасної соціології громадського суспільства; особлива увага приділяється аналізу практичних досліджень громадського активізму у сучасних суспільствах; отримані знання в подальшому можуть бути використані для теоретичних та прикладних соціологічних досліджень особливостей низових ініціатив, ролі мережевих структур у формуванні неформальних практик структур громадянського суспільства, дослідження актуальних проблем формування та механізмів функціонування громадського суспільства в Україні.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- введення студентів у коло емпіричних та теоретичних проблем, що розкривають зміст поняття громадський активізм;
- опрацювання категоріального апарату та методологічних підходів щодо вивчення проявів громадського активізму у сучасних суспільствах;
- дослідження суспільних рухів як ресурсу громадського суспільства;
- визначення особливостей технологій громадського активізму як актуальної практики соціальної трансформації пострадянських суспільств.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК09 Здатність використання теоретичних знань щодо ефективності соціальних технологій для різних соціальних груп.
- СК11 Здатність застосовувати соціальні технології для регулювання соціальних відносин та вирішення конфліктів.
- СК13 Вміння обирати ефективні соціальні і комунікативні технології в роботі з різними соціальними групами.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати характеристику основних теоретичних парадигм, що розкривають зміст поняття суспільний рух	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Групово та індивідуальна робота за практичними завданнями, виконання контрольної роботи	10
1.2	Знати основні елементи структури громадського суспільства	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	10
1.3	Зміст концепції дослідження суспільних рухів в контексті трансформації пострадянського простору	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Групово та індивідуальна робота за практичними завданнями, виконання контрольної роботи	20
2.1	Аналізувати зміни структури та функцій сучасних суспільних рухів	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Дослідницьке завдання, виконання контрольної роботи	20

2.2	Виявляти та аналізувати тенденції розвитку громадського суспільства в Україні	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Дослідницьке завдання, виконання контрольної роботи	10
3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	Лекції, практичні, завдання для самостійної роботи	Групово та індивідуальна робота за практичними завданнями	30

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2 3.1
РН14 Використовувати соціальні технології моніторингу і оцінювання стану соціального середовища та вирішення соціальних нагальних проблем		+		+	+
РН17 Застосовувати ефективні соціальні, комунікативні, маркетингові технології в роботі з різними соціальними групами	+		+		+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1. **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота за практичними завданнями: РН1.1, РН 1.3, РН 3.1 – *60 /36 балів.*
2. дослідницьке завдання РН 2.1., РН 2.2 – *20 / 12 балів.*
3. виконання контрольної роботи: РН 1.1., РН 1.2, РН 1.3., РН 2.1, РН 2.2 – *20 / 12 балів.*

- підсумкове оцінювання у формі заліку. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 60 балів*, для отримання заліку обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та виконати контрольну роботу.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. **Групово та індивідуальна робота** за практичними завданнями оцінюється по факту виступів, бали накопичуються протягом семестру.
2. **Дослідницьке завдання** виконується протягом семестру в рамках самостійної роботи.
3. **Контрольна робота** виконується в рамках самостійної після вивчення тем 1-9.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		лекції	практичні заняття	С/Р
1	Соціальні технології та їх принципи реалізації в громадянському суспільстві	2	4	4
2	Громадянські практики в сучасних суспільствах	2	2	6
3	Суб'єкти громадянських практик	2	2	6
4	Суспільні рухи як ресурс громадянського суспільства	2	2	6
5	Практики громадського активізму	2	2	6
6	Жіночий рух як чинник гендерної демократії	2	2	6
7	Міський громадський рух	2	2	6
8	Молодіжний громадський активізм	2	2	6
9	«Екологічний ресурс» громадянського суспільства	-	2	8
Всього		16	20	54

Загальний обсяг **90 год.** в тому числі:

Лекції – **16 год.**

Практичні – **20 год.**

Самостійна робота - **54 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Резнік О. Громадянські практики в перехідному суспільстві: чинники, суб'єкти, способи реалізації. – К.: Інститут соціології НАН України, 2011.- 336с.
2. Резнік О. (наук. ред.) Соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. – с.94 - с.128.

Додаткова:

1. Крижанівська В. «Профілі функціонування демократичних цінностей в Україні та країнах Європи» // Вісник Київського національного університету. Серія: Соціологія. 1(9) 2018 URL: <http://visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc/article/view/173>
2. Любива Т. Тенденції громадської активності в Україні / Т.Любива // Українське суспільство: моніторинг соціальних змін.- 2020.- № 7(21) - с.215-220.
3. Масрчик М. Феміністична політична теорія як основа гендерної політики (Розділ 11) // Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Масрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової [З видання, випр. і доп.]. – К.: Критика, 2017. – С. 179-186.
4. Резнік О. Суб'єкти громадянських практик як підґрунтя демократичного транзиту України / О.С.Резнік // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.- 2020.- № 1.- с.5-21.
5. Резнік О. Горизонтальна соціальна інтеграція в перехідному суспільстві // Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму; за наук. ред. О.Г.Злобіної. – К.: Інститут соціології НАН України, 2016. – С. 62–80.
6. Стегній О. Методологія дослідження соціальних рухів у суспільстві соціогенних ризиків / Стегній О. // Українське суспільство 1992–2013. Стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / за ред.: д-ра екон. н. В. Ворони, д-ра соц. н. М. Шульги. – К. : Інститут соціології НАН України, 2013. – С. 59–66
7. Степаненко В. Громадянське суспільство: соціо-структурні аспекти // Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Випуск 2 (16) / Головні редактори декон.н. В.М.Ворона, д.соціол.н. М.О.Шульга. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2016. – с.78-87.

8. Фостер Л. Ф., Олійник О.В. Соціологічний вимір громадянського суспільства: теоретичні аспекти та емпіричні показники //Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2017. – Вип. 17. – С. 121-123.
9. Фостер Л.Ф., Олійник О.В. Динаміка громадянської активності української молоді (2013-2015рр.)// Youth in Central and Eastern Europe. Sociological Studies 1 (5) /2016 – с. 6 – 14.
10. Della Porta D. The Pluralism of Social Movement Studies GD, Volume 6, Issue 2 (October 2016) – p.7-8- URL: <http://globaldialogue.isa-sociology.org/uploads/imagen/1735-v6i2-english.pdf?1629110748>
11. Della Porta D. Social Movements: An Introduction / Della Porta D., Diani M. – 2nd ed. – Malden : Blackwell Publishing, 2006. – P. 52–62, 114–134.
12. Diani M., McAdam D. eds. Social Movements and Networks. Relational Approach to Collective Action / Diani M., McAdam D. – Oxford : Oxford Univ. Press, 2003.
13. Putnam R. Democracies in Flux: The Evolution of Social Capital in Contemporary Society / R. Putnam. – N.Y.: Oxford Press, 2002. – 522 P.
14. The Oxford Handbook of Transnational Feminist movements. URL: https://www.academia.edu/32843165/The_Oxford_Handbook_of_Transnational_Feminist_movements
15. Democracy Index 2020: <https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2020/>.